

Idalov împotriva Rusiei (MC) - 5826/03

Hotărârea din 22.05.2012

Art. 5 § 3: Durata arestării preventive

Perioade neconsecutive de arestare preventivă, considerate separat pentru aplicarea termenului de 6 luni.

În fapt – Suspectat de răpire, reclamantul a fost arestat preventiv și inculpat oficial în iunie 1999. Apoi, arestul său preventiv a fost prelungit în mai multe rânduri, până în iulie 2001, atunci când reclamantul a beneficiat de o măsură de eliberare pe cauțiune. Apoi, în octombrie 2002, instanța competentă a pus capăt acestuia și a dispus arestarea sa. Aceasta din urmă a fost prelungită în mai multe rânduri și menținută până când reclamantul a fost declarat vinovat în noiembrie 2003, fiind condamnat la o pedeapsă cu închisoarea de lungă durată.

În drept – Art. 5 § 3: Reclamantul apreciază că arestul său preventiv a fost excesiv ca durată și că nu era justificat prin motive relevante sau suficiente.

a) *Admisibilitate* – După ce a fost reținut timp de 2 ani, reclamantul a fost pus în libertate provizorie pentru 1 an și 4 luni înainte de a fi din nou arestat timp de aproximativ 1 an și 1 lună. Având în vedere că persoana în cauză și-a depus cererea la mai mult de 6 luni după sfârșitul primei perioade de arest este necesar să se stabilească dacă cele două perioade de arest preventiv neconsecutive trebuie să fie luate în considerare ca un întreg sau dacă din contră, eliberarea sa provizorie pentru o perioadă importantă a declanșat curgerea termenului de 6 luni, prevăzut la art. 35 § 1 din Convenție cu privire la prima perioadă de arest.

Până în prezent, jurisprudența Curții cu privire la aplicarea regulii de 6 luni în cazul perioadelor neconsecutive de arest provizoriu varia, dezvoltându-se două raționamente diferite. Conform abordării din cauza *Neumeister împotriva Austriei* (1936/63, 27 iunie 1968), dacă termenul de 6 luni împiedică pronunțarea cu privire la caracterul „rezonabil” al duratei primei perioade de arest preventiv, aceasta trebuie luată în considerare în aprecierea caracterului rezonabil al celei de-a doua. Din contră, conform abordării globale ulterioare adoptate în cauza *Kemmache împotriva Franței (nr.1 și nr.2)* (12325/86 și 14992/89, 27 noiembrie 1991), atunci când acuzatul este supus mai multor perioade distincte de arest preventiv, garanția termenului rezonabil impune o apreciere globală a perioadei cumulate în locul abordării problemei aplicării regulii celor 6 luni. După revenirea recentă a jurisprudenței la abordarea *Neumeister*, se consideră că o armonizare a abordărilor susmenționate și adoptarea unei abordări uniforme și previzibile sunt indispensabile pentru asigurarea unei mai bune administrări a justiției. S-a stabilit deci că, atunci când arestul preventiv al unui acuzat se împarte în mai multe perioade neconsecutive, acestea nu trebuie considerate ca un întreg, ci separat. Odată pus în libertate, reclamantul este obligat în cele 6 luni de la data eliberării efective, să depună orice capăt de cerere pe care îl poate avea cu privire la arestul său preventiv. Cu toate acestea, dacă diferitele perioade se înscriu în cadrul aceleiași proceduri penale, poate fi luat în considerare faptul că persoana în cauză a petrecut

deja o anumită perioadă în arest preventiv. Se consideră că această abordare respectă fidel sensul pe care statele membre au înțeles să îl dea regulii de 6 luni, permițând în același timp luarea în considerare a perioadelor de detenție la care a fost supus anterior reclamantul. Această practică este de asemenea urmată pentru evaluarea capetelor de cerere cu privire la nerespectarea cerinței „termenului rezonabil” enunțate la art. 6 din Convenție și prezintă avantajul de a încuraja desfășurarea cu mai multă celeritate a proceselor penale la nivel național.

În speță, arestul preventiv al reclamantului se compune din două perioade neconsecutive. Având în vedere cele menționate, regula celor 6 luni trebuie aplicată separat fiecărei perioade de arest preventiv. Capătul de cerere a reclamantului cu privire la prima perioadă de arest preventiv trebuie declarat inadmisibil, căci a fost depus în afara termenului. Cu toate acestea, timpul deja petrecut în arest în cadrul aceleiași instanțe penale, trebuie să fie luat în considerare pentru a stabili dacă motivele înaintate pentru justificarea următoarei perioade de arest sunt relevante și suficiente. Capătul de cerere a reclamantului cu privire la cea de-a doua perioadă de arest nu este în mod vădit nefondat.

Concluzie: parțial inadmisibilă (în unanimitate).

b) *Fond* – Perioada de arest preventiv al reclamantului care trebuie luată în considerare, a durat aproximativ 1 an și 1 lună. Autoritățile naționale au menținut măsura arestului preventiv în chestiune, din motive care deși erau „relevante”, nu pot fi considerate „suficiente” pentru a justifica durata acestei detenții.

Concluzie: încălcare (unanimitate).